

ORTODOXT KYRKOLIV

Utgiven med välsignelse från H.E. Metropolitens Kyprianos av Oropos och Fili
Årgång 10 1998 Nr 4

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΕΘΑ ΚΑΛΑ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

LEDARE

Herrens år 1998 är snart till ända. Med det året är det 20 år sedan de Heliga Konstantin och Helena ortodoxa församling bildades. Tiden från Aspudden via Rågsved och Sätra till den nykonsekrerade kyrkan i Vårberg har varit innehållsrik. Det räcker med att tänka tillbaka på det som hänt under året: kyrkans iordningställande och den högtidliga konsekrationen celebrerad av fem biskopar representerande två kyrkor. Året 1998 är också ett högtidsår för Heliga Philothei ortodoxa kloster, nämligen dess 10 års jubileum. I slutet av 1988 stod byggnaden klar för inflyttning och den Heliga Philothei dag 1989 firades den första Gudomliga Liturgin i klostrets kapell. För att ihågkomma dessa två jubileer planerar därför redaktionen att komma ut med en liten festskrift i början av 1999 med temat ortodox andlighet och ett bildkollage från församlingen och klostrets historia. Året 1998 innebar också att vårt exarkat i Sverige flyttades ut i cyberrymden. Sedan slutet av 1997 har vi haft en fungerande hemsida som på ett år har haft ca 1000 besök. Vi har också fått många förfrågningar om ortodox tro via vår e-post adress. De flesta som kontaktat oss har varit skolungdom. I slutet av 1998 introducerade vi en ny hemida med mycket mer information på än vår första.

Till nästa år planeras inom ramen för Ortodoxt kyrkoliv en utgivning av några viktiga liturgiska texter. Ingen av oss är tyvärr någon professionell översättare, men eftersom det finns så lite gjort på detta område i Sverige och vi har konkreta behov av detta så tvingas vi ändå.

I detta nummer publicerar vi en artikel om hur vi bör förhålla oss i livets olika skeden. Vi har också fått många frågor till redaktionen som vi besvarat. Vi vill också passa på att annonsera möjligheten att sända in fler frågor till oss. Så hoppas vi slutligen att alla skall få ett välsignat firande av Kristi födelse och Theofania.

DETTA NUMMER INNEHÅLLER

Ledare	2
Troparion och kontakion	3
Hur vi bör förhålla oss i några av livets vanligaste situationer	4
Frågor och svar	22
Kyrkonyheter	32
Kalendarium	43

Troparion och kontakion
DEN 25 DECEMBER
Jesu Kristi födelse

Din födelse, Kriste vår Gud, har låtit kunskapens ljus uppgå över världen, ty genom den blevo stjärnornas tillbedjare av en stjärna lärda att dyrka Dig, Du rättfärdighetens sol, och att känna Dig såsom Soluppgången från höjden. O Herre, ära vare Dig.

Jungfrun föder idag Honom, som är före all tid, och jorden erbjuder en klippgrotta åt den Otillgänglige. Änglarna lovsjunga med herdarna och de vise följa stjärnan. Ty oss är fött ett litet barn, Han som av evighet är Gud.

Ortodoxt kyrkoliv utgives av det svenska exarkatet av den Sanna (gammalkalendariska) Grekisk-ortodoxa kyrkan. Vår kyrka har full communion med den Ryska Utlandskyrkan under Metropolit Vitaly, den Sanna Rumänsk-ortodoxa kyrkan under Metropolit Vlasie, och den Sanna Bulgarisk-ortodoxa kyrkan under Biskop Photii av Triaditza

Adress: Heliga Konstantin och Helena Ortodoxa församling, Fjärdholmsgränd 48 Vårberg. Tel: 08-978958

Prenumerationspris: Helår 120:- (4 nr) Pg.4899453-7. Lösnummerpris 35:-/ex.

Ansvarig utgivare: Fader Johannes Deurloo

Redaktion: Fader Anders Åkerström, Presbyterer Monica Deurloo

Vår gamla hemsida: <http://hem1.passagen.se/zakarias>

Vår nya hemsida: <http://hem2.passagen.se/ortodoxi>

Informationskanal för vår synod (hemsidan är på engelska): <http://www.orthodoxinfo.com>

HUR VI BÖR FÖRHÅLLA OSS I NÅGRA AV LIVETS VANLIGASTE SITUATIONER

av Metropolitén Gregorios av Sankt Petersburg, 1904

Under loppet av vårt liv brukar vi inse, att vår livssituation är förändrad. De situationer som människor befinner sig i i det pågående livet är oräkneliga. Därför är det omöjligt att få någon översyn och klarhet i alla livets belägenheter.

Jag vill leda Er uppmärksamhet endast på de mest förekommande händelserna i livet och hur vi bör förhålla oss själva till dem.

1. Hur vi skall förhålla oss, då lyckan står oss bi.

1. När Du är lycklig, det vill säga, när allting i livet fylls av det som Du har önskat och önskar: Du är frisk, Din hustru/man, Dina barn och Din familj är friska, Dina grannar på samma sätt som Du, Dina engagemang och verksamheter löper fint, Du är tillfredsställd och känner ingen nöd, tacka då Herren Gud varje morgon och kväll av hela Ditt hjärta för allt detta och var mycket försiktig med att vara otacksam gentemot Herren. Alla anser, att de som är otacksamma mot människor är osmakliga; desto mer skulle vi - vi som är otacksamma mot Herren Gud - vara avskyvärda! Den Helige Aposteln tar upp otacksamheten som en bland synderna hos den sista tidens människor (2 Tim.3:2) och som tolkas bli den tidsålder av alla som är den mest depraverade.

2. Då vi nu känner tacksamhet för vårt lekamliga välstånd, skall vi aldrig glömma bort, att Herren Gud förlämnar oss lycka på jorden inte bara för att glädja oss åt den och vara glada utan för att vi skall känna av Guds godhet och på så sätt vara tacksamma mot Herren Gud. Vi skall inte göra något som kan väcka Hans misshag och om det vore så, att vi tänkte göra något dåligt, bör vi be om förlåtelse och botgöring ”ty Guds godhet ledsagar Dig”, säger den Helige Aposteln till dem som, är lyckliga i världen, inte för att leva i lättsinnigheter och i egocentricitet, men i ånger och botfärdighet (Rom.2:3-4).

”Gud visar Dig Sin barmhärtighet, så att Du kommer att upphöra med att synda. Om Du inte slutar med att synda, då blir Ditt straff fruktansvärt”.

säger den Helige Johannes Chrysostomos. Vem kan då någonsin glömma med hela sitt hjärta ändamålet för Guds godhet beträffande jordiska välsignelser, som blir bekvämt anslutna till jordisk blomstring och då man bara ger efter för världsliga begär och glömmer Gud, den eviga välsignelsen och ens egen själ? Vad kommer att hända med hans själ? Min vän, tänk efter! Dess öde blir förskräckligt!

3. Då man därför tar del av det världsliga välbefinnandet, undvik att bli tagen härav i hjärtats innersta; klart sagt, bli inte förälskad i saker och bekvämlighet, som Ditt jordiska välstånd kan och verkligen vill erbjuda Dig. Ditt hjärta bör endast klappa för Herren Gud. Glöm aldrig Hans ord, fyllda med kärlek, som uttalas genom den högst vise Salomon "Giv mig, min son, Ditt hjärta" (Ordspr.23:26). Glöm inte detta och var hörsam! Allt Ditt jordiska välstånds glädjeämnen och bekvämligheter är världsliga fröjder och bekvämligheter. Den Helige Aposteln förbjuder Dig absolut att älska världen och det som finns i den, därför att den som älskar världen, saknar det som är väsentligt och nödvändigast för det sanna välståndet, nämligen kärleken till Herren Gud, "Ty om någon älskar världen, så är Faderns kärlek icke i honom" i enlighet med Den Helige Aposteln (1 Joh 2:15).

4. Handla som helgonen handlade, så att det blir lättare att skydda Dig själv från att älska Ditt jordiska välstånds glädjeämnen och bekvämligheter. Medan helgonen använder sig av de jordiska välsignelserna åminde de oupphörligen och sökte sig till de himmelska välsignelserna. Så bör även vi handla. Vänj Dig själv vid att ihågkomma himmelsk välsignelse så ofta som möjligt och säg: "Herre, om det är gott för mig under Ditt beskydd även här på jorden, hur kommer det då inte att bli i himmelen? Tillkomme Ditt Rike!" eller "Herre, Du har förlänat mig så mycken glädje på jorden. Beröva mig inte Din himmelska glädje!" eller "Herre, hur stor är inte Din tröst som Din gränslösa godhet skänker min själ".

Tillåt inte Din själ som en tröst att sövas ned i synden på något sätt. Eller "0, Herre, hur stor är inte Din godhet mot mig och hur dåraktig är jag inte. Så litet jag älskar Dig. En sådan liten hängivenhet jag visar, när det gäller att från roten dra bort de allehanda synder som jag bär inom mig, speciellt den synd jag tycker mest om. Upplys mig! Väck mig! Led mig in på frälsningens väg! Förbarma Dig över mig och fräls mig!"

5. När Du i din omsorg känner att bruka Ditt jordiska goda och förlorar på något sätt Din jämvikt, bed då med hela din själ till Herren Gud, att Han

måtte i Sin välvillighet leda ditt hjärta närmare Honom och att Han hellre berövar dig från allt Ditt goda, om det skulle hota att dra ditt hjärta från Honom och förstöra din själ; ty det är ojämförligt bättre att uthärda inte bara vilken slags förlust som helst utan även de värsta tänkbara tortyrer än att förlora Gud och lida i evigheten.

2 Hur vi skall förhålla oss i olyckan

1. När olyckan har slagit till med vanära, förföljelse, fattigdom, hemmets upplösning o s v, antingen genom andra människor eller genom dina egna levnadsomständigheter eller via uppkomna händelser, försjunk aldrig i omåttlig sorg, fruktan, grubbel eller hopplöshet, därför att den Helige Basilios den Store säger, att Den Allra Visaste och Allgode Mästaren sänder oss jordisk olycka för vår egen skull och just precis ” att vi må bli delägare av Hans Helighet” såsom den Helige Aposteln bekräftar (Heb. 12:10).

2. Nej, tvärtom, när någon olycka drabbar dig, och du känner dig skyldig för något, tänk då omedelbart på Herren Jesus Kristus på korset och ropa till Honom med hela ditt hjärta: ”Allbarmhäftige Herre, fördubbla, tredubbla eller föröka min sorg tiofalt, men låt mig inte förgås i synd. Vad kan alla dessa timliga olyckor betyda jämförda med evighetens martyrskap?” eller ”Min Herre och min Gud! Du har lidit ojämförligt så mycket mer för mig än vad jag kan lida, men Du, Som är den Allrarende, led för visso fullständigt oskyldigt och led dessutom utan den minsta klagan eller illvilja, men jag har förtjänat mycken mer olycka och kan jag då beklaga mig åt min nuvarande olycka? Förbarma dig över mig! Lär mig! Förläna mig iver och ork att rätta mig själv och styrk mig i denna min väg. Förbarma dig över mig och fräls mig!”

Om, då olyckan hänger över dig, Du känner att Du är oskyldig till den, tacka Herren Gud av hela ditt hjärta att Han, såsom vi också måste tänka utan att tvivla, genom olyckan som Du drabbats av eller som tilläts hända, måtte skydda Dig från någonting som skulle bringa olycka för frälsningen av din själ ”ty glädje och gamman gör själen lättfärdig, högmodig och obalanserad”, säger den Helige Johannes Chrysostomos. I det liv vi lever, i framgång och lycka, så hänger vi oss själva mycket lätt åt fåfänglighet, högmod, lyx, kärlek till sinnliga njutningar och andra överträdelser, så att vi ofta har mycket svårt att lära oss att komma fram till sann självkänedom, då vår framgång fortsätter.

Därför säger den Helige Aposteln ” att det är genom mycken bedrö-

velse som vi måste ingå i Guds rike.” (Apost. 14:22). Då du erinrar dig detta, säg till Herren Gud: ”Min Skapare och Frälsare ! Du Själv kom till jorden inte för skoj och gamman, utan för att lida, och sade till oss: ”Kommen ihåg det ord som jag sade till eder: ”Tjänaren är icke förmer än sin herre”. (Joh 15:20).

”Jag skall uthärda allting för det som Din högra hand må anföra mot mig. Det är allt gott och vad kan jag annat förvänta mig därav förutom att det är sant gott för min själ? Din vilja må ske i allting. Förläna mig utav Din godhet att styrka mig, så att jag , ej förglömmade Dig och min själ, må förbli fullständigt tacksam och Dig undergiven varje bud, såsom en gång Din hängivne tjänare Job gjorde.” (Job 1:13-22). Handla sålunda, närhelst Din olycka kan drabba Dig: Från fientliga människor eller från naturen, från vilda djur eller från husdjur o s v, därför att Din olycka kommer egentligen inte från dem utan från Gud. Ingenting händer oss någonsin utan Guds vilja eller utan Hans tillåtelse. ”Gud är konung över hela jorden”, säger den Helige Profeten (Ps. 46.-7). ”Men icke ett hår på edra huvuden skall gå förlorat utan eder Faders vilja”, säger Herren Själv till oss (Luk 21:18). Alla helgon under alla tider förstod det på detta sätt. När vår ursprungliga fiende tog från den långlidande Job hans egendom och hans barn, sade han inte ” Djävulen tog detta från mig”, utan han sade ” Herren gav och Herren tog...” (Job 1:21). Tänk på detta och handla sammalunda. Tålmod är en högst nådefull egenskap. ”Vi prisa ju dem saliga, som hava varit ständaktiga”, säger den Helige Aposteln (Jak 5.11) .

3. Hur vi skall förhålla oss till rikedom

Om du är rik, det vill säga, om Du äger mycket mer än vad du behöver för Din levnads grundbehov:

1. Tro aldrig som så många dåraktiga människor gör bland de rika, att Du äger din rikedom tack vare Din intelligens, Din begåvning eller Din energi. Fastän Du kanske verkligen är intelligent, begåvad och energisk, skänk aldrig förtjänst av Din rikedom förvärvande till dessa fördelar; ty betänk - Vem gav Dig intelligensen? Vem gav och ger Dig hälsa och styrka, så att Du kan arbeta? Vem välsignar Dina mödor med den framgång som Du ville ha, medan många andra människor inte mindre intelligenta och hårt arbetande än Du själv, knappast har mat för dagen? Och vem övervakar Din rikedom, som Du kunde förlora vilket ögonblick som helst och under vilken omstän-

dighet som helst? Är det inte Gud, Din Skapare, som gör detta? Kom ihåg ordet från Guds Ande: ”Herren . . . gör dig rik” (1 Sam 2:7), så var inte högfärdig för att Du är rik, utan var ödmjuk om Du är rik, betrakta det som en gåva från Gud, och tacka i all uppriktighet Herren Gud här för.

2. När Du ber, fråga aldrig i Din bön Herren Gud om en ändlös uppföljning av Dina jordiska ägodelar och speciellt inte om att Din rikedom skall förökas, därför att Herren Gud, fastän Han skänker rikedom till vissa människor, har ingenstans anvisat, att vi skall bedja om att bli rika utan det är sagt, att även när det verkar ”flöda in” till oss såsom av sig självt, bör vi inte ”om ock eder rikedom växer, så akten icke därpå” (Ps 62.-1 1).

3. Låt inte ditt hjärta få sin näring ur rikedomen med mindre att det börjar regera över ditt hjärta och du blir dess slav, utan bevaka ditt hjärtas förhållande härtill på ett sådant sätt, att du i lugn och ro skall kunna leva förutan rikedomen så fort som det är Herren Guds vilja att ta den ifrån dig. Om du blir fångad av rikedomen, kommer den omedelbart att locka Dig till oräkneliga överträdelser och sätta Dig i en extremt farlig själssituation. Jesus Kristus säger, att rikedomen kan vara mycket riskabel för själen: ”För den som är rik är det svårt att komma in i himmelriket.” (Matteus 19:23), och ”de som vilja bli rika, de råka in i frestelser och snaror och hemfalla åt många dåraktiga och skadliga begärelser, som sänka människorna ned i fördärv och undergång.”, som den Helige Aposteln säger (1 Tim 6-9).

Då Du använder din rikedom, se särskilt upp med att handla som den dåraktiga rike mannen som Herren nämnde i Evangeliet enligt Helige Lukas (16:19..... o s v). Medan han själv levde i ett glatt överflöd, föredrog han att av spillrorna från sitt bord ge till hundarna hellre än att skänka något till den fattige mannen som höll på att hungra ihjäl vid hans husdörr. Efter hans död fann den rike mannen sig själv omedelbart i helvetet (Lukas 16.23) och kommer där att brinna i evighet utan att få så mycket som en droppe vatten från någonstans att kyla av hans tunga med (Lukas 16:25-26).

4. Hur vi bör förhålla oss i fattigdom

Om Du är fattig, d v s, om Du arbetar hårt och trots alla Dina bemödanden knappast får ihop till att försörja Dig och Din familjs dagliga bröd, bär då Din fattigdom med jämnmod. Bär denna svårighet med fattning tills den tid kommer, då Herren Gud menar att det är dags att ta den ifrån dig; bär det

ända tills själva döden, om det är så Han vill ha det. Var alltid glad, sörj inte, grubbla inte och speciellt, bli inte misströstande, hur än din fattigdom fördjupas och hur länge den än kan dröja. Undvik särskilt att bruka felaktiga åsikter, som är motsatsen till Guds vilja för att rädda dig själv från fattigdomen. Du skall inte bara missbruka någon som helst stöjd, göra något slags svek eller villfarelse, framtvingad besittning av annans egendom o s v, utan endast i de mest oundvikliga situationer skall du inte ens begära allmosor. ”För inte en tiggares liv; ty det är bättre att dö än att tigga.”, undervisar oss den Kloke (Pred. 40:28).

För att Du skall orka med att bära denna själens inställning, gör följande:

1. Kom alltid ihåg den Helige Andens ord ” Herren gör fattig” (1 Sam 2:7). När Herren Gud sätter någon människa i en viss situation, placerar Han henne just i denna, därför att den människan kan alltid frälsas lättare i just denna situation som hon är satt i. Därför att Herren Gud har ingen annan önskan beträffande oss än att vi skall frälsas (1 Tim.2:4), vad än Han må göra med oss, gör Han detta för att underlätta vår frälsning.

2. Glöm aldrig, att Herren Gud aldrig kommer att lägga på Dig en större börda än Du kan bära (1 Kor. 10:13), och att Han alltid är nära Dig för att erbjuda Dig Hans hjälp (Matt 28:20). Han kommer aldrig att glömma Dig eller att överge Dig. Ingen moder kan någonsin glömma sitt skötes avkomma; så mycket mindre kan Han glömma Dig, eftersom Han Självt bekräftar genom den Helige Profeten ”Om hon än kunde förgäta sitt barn, så skulle dock jag icke förgäta dig” (Jes 49:15). Sålunda, om Du i din fattigdom inte är svaghjärtad, kommer Herren Gud utan tvekan att föra Dig till frälsningen - till evig salighet.

3. Kom så ofta som möjligt ihåg vår Frälsares jordiska fattigdom. Han är Gud; allting är Hans: Både vad som finns i himlarna och vad som finns på jorden, på jorden och vad som finns under jorden, men Han levde på jorden i fullständig fattigdom, såsom Han Självt sade: ”Rävarna hava kulor, och himmelens fåglar hava nästen; men Människosonen har ingen plats, där Han kan vila Sitt huvud.” (Luk 9:58). Av vilken anledning levde Han så fattigt? Naturligtvis inte av någon annan anledning än att i oss alla inpräglade att ta till oss fattigdomen med jämvikt och att vara nöjd med vad som är allra nödvändigast för att uppehålla livet; ty fattigdomen såsom den Helige Johannes Chrysostomos säger, för oss till fromhet lättare än vad rikedom

gör.

4. Erinra Dig ofta den Långlidande Job, som den Helige Aposteln Jakob framhåller som en förebild i tålmod. Job var ytterligt fattig. All hans boskap, allt hans tjänstefolk, alla hans barn hade tagits ifrån honom, och han sade: ”Naken kom jag ur min moders liv, och naken skall jag vända åter dit; Herren gav och Herren tog. Lovat vare Herrens namn!” (Job 1:21). Till och med då han hade slagits av en elakartad och olidlig sjukdom och när hans närmaste vänner och hans egen fru begabbade honom - även då förlorade han inte sitt tålmod utan sade fridfullt till alla och envar ”Om vi taga emot det goda av Gud, skola vi då icke taga emot det onda?” (Job 2:10).

5. Tänk så ofta som möjligt på att huvuddelen av helgonen tillbringade sina liv i fattigdom. Den Helige Aposteln säger, att de flesta av helgonen i Gamla Testamentet ”gingo omkring höljda i fårskinn och gethudar, nödställda, misshandlade, plågade, dessa människor som världen icke var värdig att hysa; de irrade omkring i öknar och bergstrakter och levde i hålor och jordkulor” (Heb. 11:37-38). I Nya Testamentet framlevde de bästa människorna i största fattigdom: Alla de Heliga Apostlarna, alla de första biskoparna, alla de första prästerna, alla de tidiga ökeneneremiterna. Av de sistnämnda, saknade många fullständig klädsel att skyla sin nakenhet med och likt de vilda djuren, levde de endast av växter.

6. Om Du i Din fattigdom har andra bördor som tynger Dig, låt återigen inte förlora Ditt hjärta utan trösta Dig med heliga tankar, såsom förebild: Folk hatar och föraktar dig. Tänk: ”Vad betyder det?” Min Herre och Frälsare var Gud, men de hatade och föraktade till och med Honom. Han förlorade ingenting på det. Skulle jag inte kunna uthärda hat och hån, när Herren också säger: ”Saliga ären I, när människorna för Människosönens skull hata eder...” (Luk 6:22). Förtrycker de Dig och smädar Dig? Tänk: ”Vad har det för betydelse? Vem förtryckte och smädade de mer än Herren Självs? Till slut förtryckte och smädade de Honom till den grad att de korsfäste Honom. Men vad förlorade Han på det? För Hans tålmodis skull upphöjde Honom Gud Fadern till en sådan höjd, att vid Hans namn skulle ”alla knän böja sig, deras som äro i himmelen, och deras som äro på jorden, och deras som äro under jorden.” (Fil. 2:10). Tänk vidare: ”Om människor inte föraktar och förödmjukar någon, hur kan den personen få någon erfarenhet av ödmjukhet? Om de inte skulle förolämpa honom, hur kan han då lära sig tålmod, ödmjukhet o s v.?”

7. Tänk slutligen mer på de himmelska välsignelserna, som Du förvisso får njuta av, om Du tålmodigt uthärdar Din fattigdom till slutet. Fattighjonet, som Herren omtalar i Evangeliet, var fattig på jorden som kanske ingen annan, och hur ärofullt var inte slutet av hans liv? Änglarna tog och bar hans själ till Abrahams bröst. Där blev hans ställning plötsligt förändrad. Han hade under heta sitt liv inte haft den minsta glädje, men nu så deltar han i den största glädjen, utan uppehåll och evig. Samma sak kommer att hända med Dig: Du kommer inte alltid behöva uthärda det allra nödvändigaste; Du behöver inte alltid lida; en belöning har förberetts för dig, och belöningen för de trofastas skara i himmelen kan inte jämföras med någon av våra jordiska olyckor. Den Helige Aposteln säger: ”Ty jag håller före att denna tidens lidanden intet betyda i jämförelse med den härlighet som kommer att uppenbaras på oss.” (Rom.8:18). ”Vad intet öga har sett och intet öra har hört, och vad ingen människas hjärta har kunnat tänka, vad Gud har berett åt dem som älska Honom.” (1Kor.2:9).

5. Hur vi skall förhålla oss, när människor berömmar oss

När människor berömmar Dig, var mycket på din vakt, därför att Du är då i en farlig situation.

1. Många människor förstår inte saker och ting och handlingars rätta värde och därför värdesätter de och prisar sådant som inför Herren Gud och inför kloka människor är värdelösa. Därför att beröm är något som känns skönt för vår självuppskattning och fåfänglighet och egenkärleken och fåfängligheten litar blint, vi accepterar utan förbehåll någons falska beröm som sant prisande, upphör att söka efter fullkomligheten, blir mer ofullkomliga, dör oupprättade och går under. Var därför så opartisk som möjligt medan Du tar i åtanke, huruvida andras pris om Dig förtjänar lov från Herren och från seriösa människor, eftersom endast det som är värt pris från Herren Gud och från människor som älskar Honom bör ha någon betydelse för oss. Vad kan beröm från människor väl betyda, när vi är ovärdiga Herren Guds lov?

2.. Människor som vill bedraga oss på någonting eller emottaga från oss någon jordisk ynnest närmar sig oss alltid med inställsamhet, d v s med ett visst uttryck av lovord. Ofta prisar de oss riktigt avsiktligt för något som vi inte har, eller om vi verkligen har det, men inte då till den grad för att kunna rättfärdiga sådana lovord. Och om vi är litet upprymda härav, blir det

nästan omöjligt att berätta, att han som lovprisar oss är en smickrare och en lögnare, därför att han berättar för oss precis det som känns välbehagligt. Vi tar lätt till oss hans sluga lovord såsom en sanning och personen själv som någon som tycker om oss och är välvilligt inställd till oss. Men en sådan villfarelse är mycket skadlig för oss, därför att med en sådan villfarelse förutsätter vi en falsk förståelse av oss själva och blir bekräftade härigenom. Med en falsk uppfattning om oss själva, är vår förnyelse och som konsekvens härav, vår frälsning helt omöjlig.

3. Tro inte, att dessa varningar är ogrundade och att vilken klok människa som helst omedelbart kan känna igen en smickrare och inte omfattas av villfarelsen. I verkligheten fungerar nästan alltid sveket. Den som önskar få tillgång till något användbart, gott eller stimulerande för honom själv från någon annan, berör alltid denna person i ett nät av lovord. Detta nät är nästan ogenomträngligt och den fångne tillåter ofta med glädje sig själv att bli uppdragen och ofta menar på att det till och med var en ära.

4. Tro inte att den, därför att tekniken att förfoga över andra till förmån för sig själv genom falska lovord, är en dålig människa, att endast ett fåtal människor kan använda sig av det och att ärliga människor säkerligen inte utnyttjar det. En sant ärlig person kommer helt visst att inte sänka sig själv till smicker och tillgjordhet. Men var samtidigt uppmärksam på: inställsamheten, som är det favorituttryck och universella medel överallt i världen för att uppnå fördelar och ynnest från andra. Millioner människor använder sig av denna teknik utan tvekan och ingen funderar alls på att genom hans smicker kan han komma att utsätta sig själv för indignationen från den som han berömmar. Så stor och universell är egenkärleken, fåfängligheten och högmodet på jorden. Var på din vakt! Var försiktig!

5. För att du inte skall hemfalla till högmod, fåfänglighet, oförsiktighet eller något annat ruinerande självbedrägeri, trots varken förtjänade eller speciellt ej förtjänat beröm, som olyckligtvis så ofta händer:

a) Försök att se med misstänksamhet på det beröm Du får och om berömmet fortsätter under en längre tid, då är det bästa att vänligt avbryta samtalet och gå över till ett annat ämne.

b) Kom nogsamt ihåg, att det som är värt att prisa Dig för, inte tillhör dig, utan Gud. För visso var det något som vi erhöll, därför att vi försökte att få det, men vem gav oss förberedelsen, förmågan, styrkan, längtan efter och

möjligheten till att erhålla det, om inte Gud? ”Och vad äger du, som du icke har fått dig givet? Men har Du nu fått Dig givet vad Du har, huru kan Du då berömma Dig, såsom om Du icke hade fått det Dig givet?”, säger den Helige Aposteln Paulus till mannen med självuppskattning (1 Kor.4:7). När Du därför förnimmer, att Du inom Dig har något som är värdigt att lovprisa, tillskriv inte genast detta åt Dig själv utan till Herren Gud, och säg med Psalmistens ord ” Icke åt oss, Herre, icke åt oss, utan åt Ditt namn giv äran...”(Ps. 115-1).

6. När Du uppfattar något som är värt att uppskatta hos Dig själv och Du känner en längtan att få berätta det för andra, försök att omedelbart förstöra denna önskan med tanken, att Du inte kommer att erhålla någon glädje genom att berätta det, utan endast skada. Folk är mycket nyckfulla i sina omdömen: Vad de berömmar idag, glömmar de bort eller till och med fördömer nästa dag. Genom att visa vad som är lovvärt hos Dig, gör du naturligtvis Dig själv ovärdig av Guds beröm, därför att Du emottar din belöning från människor ”Sannerligen säger jag eder: De hava fått ut sin lön” , sade Herren om dessa slags människor (Matt.6:5). Försök också alltid, att ihågkomma dessa betydelsefulla ord från Herren: ”Ve eder, när alla människor tala väl om eder!” (Luk 6:26).

6. Hur vi skall förhålla oss, om vi blir förtalade

Vårt goda namn är mycket betydelsefullt för oss i livet. ”Ett gott namn är mer värt än stor rikedom.”, säger den vise Salomon (Ordspr. 22:1). Ett gott namn ger oss andras respekt och förtroende och vi har ett stort behov av det i livet, därför att det finns inte någon som vill ha att göra med en oärlig människa. Därför kan vi inte se med likgiltighet på andras åsikter om oss. Den oärliga människan kan varken räkna med uppriktig medkänsla eller hjälp från andra. Om vi har fått förtroendet att utöva någon slags ledarroll, är det nästan omöjligt att utöva chefskap om andras respekt saknas.

Så vad skall vi göra, när andra människor förtalar oss och berövar oss vårt goda namn?

1. Först och främst, hur svårt och hur orättvist det onda förtålet om oss än må vara, måste vi vakta över oss själva från ilska, häftigt och burdust ordval och hämnd, utan förbli i andlig jämvikt så mycket som möjligt, därför att vi alla måste vara enade i anden med Kristus, och Kristus, Som trots

judarnas alla anklagelser, förblev fridfull och inte det allra minsta hämndlysten. ”När Han blev smädad, smädade Han icke igen. . . utan överlämnade Sin sak åt Honom Som dömer rättvist”, säger den Helige Aposteln Petrus (1 Pet.2:23).

2. När Du hör andra tala illa om Dig och tillför Dig allehanda olater och överträdelser, dåliga avsikter o s v, rannsaka då omedelbart Dig själv på noggrannaste sätt för att se, om dessa dåligheter som Du sägs ha, verkligen finns där. Kanske säger de, att Du är högmodig, en lögnare, en slöflock, en snåljåk, en drinkare, en slagskämpe, en utsvävare eller något annat, vad som helst. Undersök dig själv mycket omsorgsfullt: Finns kanske dessa överträdelser verkligen inom dig, även om det är i liten skala? Finns där kanske både högmod, falskhet m m ? Andra människors synsätt på vårt uppförande är ofta mycket skarpare och mer verklighetsförankrat än vårt eget, därför att varje människa har ett visst behov av stolthet och stoltheten döljer oss alltid från oss själva. På så sätt kan vi sällan se oss själva såsom vi verkligen är, och vissa människor, även sådana som är riktigt demoraliserande, anser sig själva vara utan vank och brist.

Om opartisk granskning över Dig själv visar på att andra människors anklagelse över Dig var berättigad, att en eller annan dålig sida hos Dig verkligen finns inom Dig, erbjud då kvickt botgöring och bed brinnande till Herren Gud att befria Dig från denna dålighet och försök med iver att rätta Dig själv angående detta och visa sedan överallt den allra mest uppriktiga och vänliga attityd och tacksamhet mot den som talade illa om Dig, utan att tänka på varför han gjorde detta, därför att utan hans anklagan skulle du kanske aldrig ha upptäckt Dina fel och brister och skulle ha dött utan ånger och rättelse och ha förgåtts för evigt.

3. Om, efter att ha genomgått den mest omsorgsfulla, opartiska undersökning av Dig själv, Du finner att de oförrätter som tillskrivs Dig inte finns, kan Du med lagens hjälp försvara Dig själv och vederlägga förtalet mot Dig, men endast när detta är nödvändigt, inte på grund av din egenkärlek eller stolthet, utan för Din ställning i samhället. Men försvara Dig själv lugnt utan ilska eller indignation. Jesus Kristus handlade så, när de sade om Honom att Han drev ut djävulen med hjälp av Belsebub, demonernas prins (Luk 11:15-26).

4. Om Du upptäcker att försvara Dig själv inte kommer att göra Dig något gott, då:

a) Försök att bära förtalet som riktas mot Dig, hur allvarligt det än är

menat, med att trösta Dig med tanken ” Gud vet, att jag är oskyldig, så varför skall jag bekymra mig härom? Han Själv tar hand om mig och om mitt rättfärdigande blir mig till gagn, då må Han Själv rättfärdiga mig. Han kommer åtminstone att förklara min oskuld vid den Sista Domedagen och alla människor och alla Guds änglar kommer att rättfärdiga mig med Honom.”

b) Trösta Dig själv ytterligare med denna tanke: ”De lät en massa anklagelser falla över vår Frälsare, när Han levde på jorden, men Han rättfärdigade Sig aldrig vid någon domstol. Några av anklagelserna var, mycket allvarliga, men Han uthärdade allting med fattning. På samma sätt bör jag handla. ”Lärjungen är icke förmer än sin mästare, ej heller är tjänaren förmer än sin herre.” (Matt 10:24-25).

c) Fördubbla Dina ansträngningar att uppföra Dig själv så oklanderligt som möjligt i alla Dina livssituationer. Sträva inte endast efter att undvika att ge andra tillfälle till elakt tal genom Dina ord eller handlingar, men sträva också efter att förhindra något tillfälle att ens misstänkas för några överträdelser och undvik därför även tillåtet uppförande, om detta på något sätt kunde ge upphov till skvaller och förtal. Uppför Dig alltså sålunda och bry Dig inte om att uppmärksamma det skvaller som sprids om Dig. Må Ditt eget samvete och Gud vara vittnesbördet på Din oskuld.

d) Om det elaka förtälet om Dig inte upphör eller till och med mångfaldigas, ta då Din tillflykt till inget annat än brinnande bön, att Herren Gud må i Sin välvillighet upplysa och rätta Dina förtalare. Handla på detta sätt, därför att Jesus Kristus själv handlade så även mot Sina bödlar. (Lukas 23:34).

7. Hur vi skall förhålla oss i sjukdom

1. Om Du drabbas av sjukdom, tacka först och främst Gud härför, ty Herren Gud sänder på oss varje sjukdom för vår frälsning. Sjukdom har alltid varit en av Herren Guds allra starkaste motiv till frälsningen. Utan sjukdom skulle många människor aldrig ha kommit att älska Gud, skulle aldrig ha börjat minska sitt intresse för det timliga och skulle aldrig ha så högt värderat det eviga som de nu gör. Utan sjukdom skulle många människor inte avhålla sig från synd som de gör nu; genom sjukdomens medel, förfogar Herren Gud över dem med makt så att säga, att lämna synden och föra ett liv som är Herren välbehagligt. Utan sjukdom skulle många männis-

kor bli föremål för tårar för ett oräkneligt antal människor eller en högst katastrofal plåga för människosjälar; men genom medel av en förlängd och fortskridande sjukdom förvägrar dem den Allgode Guden tillfälle att lämna deras hem och förorsaka andra orättvisor. Genom sjukdomens medel har Han avskurit dem från kontakt med sina grannar; de är nu ofarliga för sina grannar och mindre ofarliga för sig själva. Därför, tacka Herren Gud, att Han inte berövar Dig Hans Nåd och använder ett av Sina allra kraftfullaste medel för din frälsnings skull.

2. Medan Du tackar Herren Gud för Din sjukdom, betänk kvickt och så uppmärksam som möjligt, hur Du har syndat speciellt och fortsätter att synda utan att ångra Dig inför Honom. Men när Du gör detta, tillåt inte högfärden eller något annat att förleda dig. Det är mycket möjligt, att du har syndat på något sätt och inte tänker på ånger. Ingen av oss är utan synd. ” Om vi säga, att vi icke hava någon synd, så bedraga vi oss själva, och sanningen är icke i oss.” (1 Joh 1:8). När Du kommer på att Du har syndat med något, erbjud omedelbar ånger och skänk Herren ett fast löfte att inte längre synda på det sättet.

3. Men huruvida Du känner Dig skyldig eller ej, tänk oförminskat att sjukdomen som har drabbat Dig, må vara Din sista. Många människor dör helt oväntat av sjukdomar som de inte anade skulle bli ödesdigra. Försök därför att i god tid utan att vänta på att sjukdomen tar en värre vändning, förbereda Dig inför döden genom en riktig bikt. Uppskjut inte till morgondagen denna ytterligt betydelsefulla sak. Ty döden kan sänka sig över Dig oväntat och sjukdomen kan plötsligt förvärras till en sådan grad att en bikt blir mycket svår eller till och med omöjlig för dig. Efter bikten ta emot de Heliga Mysterierna. Detta är den bästa medicinen, inte blott för Din själ, utan också för Din kropp; ty med den Heliga Nattvarden öppnar Jesus Kristus våra hjärtan, och Han är källan till allt gott.

4. Om, när Du förbereder Dig inför en god bikt, kommer på att Du bär skuld till någon, betala honom fort tillbaka eller ge klara besked hur Din skuld skall gäldas. Om Du kommer på att Du har någon annans egendom, som Du på något sätt erhållit på ett oriktigt sätt, återställ det kvickt till dess forne ägare. Om Du kommer ihåg, att Du har förolämpat någon, eller att någon har förolämpat Dig, och Du hyser agg, gör då upp med den personen fort och seriöst. Glöm inte Herrens fruktansvärda ord: ”När Du går till en överhetsperson med Din motpart, så gör Dig under vägen all möda att bliva förlikat med denne, så att han icke drager dig fram inför domaren; då händer

att domaren överlämnar dig åt rättstjänaren, och att rättstjänaren kastar dig i fängelse. Jag säger dig: Du skall icke släppas ut därifrån, förrän du betalt ända till den yttersta skärven.” (Luk 12:58-59).

5. När Ditt själstillstånd i förhållande till evigheten är tryggad på detta sätt, vänd då Din uppmärksamhet till dess temporära tillstånd. Nämligen, försök kvickt att göra legala förberedelser angående Din egendom. Dröj inte alltför länge härmed med mindre att Du måste tillbringa de dyrbaraste sista minuterna av Ditt liv som Du bör använda endast för din själs skull, med timliga saker och ting, och med mindre när Du gör upp Ditt testamente, Du begår något slags orättvisa. Glöm inte att vårdslöshet i ett upprättat testamente som rör egendom mycket ofta förorsakar den största förvirring och ofta fiendskap bland arvtagarna som finns kvar under hela deras liv, och ibland till och med efter deras död. Bli inte ansvarig för andra människors synder; upprätta ett riktigt testamente i god tid!

6. Medan Du håller på härmed eller sedan Du gjort detta, kalla på en läkare, om Du har möjlighet härtill, och ta de mediciner som han föreskriver. Vi bör inte undvika doktorn ty ” Herren har skapat honom”, säger den Vise (Pred.38:12). Men vi bör ingalunda tro, att endast doktorn eller medicinen kan ta bort Din sjukdom. Varken doktorn eller medicinerna utan endast Herren Gud förlänar tillfrisknande. Sätt därför vid varje läkarbesök Ditt hopp endast till Herren Gud, därför att Herren Gud upplyser doktorn och det är Han Som skänker helande kraft till doktors medicin. ”Herren ... gör levande.” (1 Sam 2:6).

7. Tillbringa inte Din sjukdomstid med gagnlösa samtal, inte heller med ytterlig omsorg för Ditt tillfrisknande, utan försök att använda denna tid för Din själs väl och ve: Bed, läs andliga böcker, speciellt en där Herrens lidanden beskrivs eller fördra Dig själv med andliga samtal. Om du inte har styrkan att engagera Dig i långa böner, fyll Ditt hjärta då till Gud med korta böneramsor. Som förebild ” Herre, beröva mig inte Din barmhärtighet” eller ” Herre, förläna mig att denna sjukdom kommer att rena mig från mina synder”, etc. Vid sidan härav, gör korstecknet över dig själv och kyss ikonerna över Frälsaren, Guds Moder och Helgonen ofta.

8. När Du är sjuk, bed aldrig otyglat eller ohämmat om förbättring; det är bättre att ge över Dig till Guds vilja, ty endast Herren Gud känner till sanningen om det som är bäst för Din frälsning: Hälsa eller sjukdom, svag eller stark hälsa, oavbruten eller förändrad hälsa, en mild sjukdom eller en allvarlig, en kort eller utdragen eller till och med en sådan som leder till döden. Om

hälsan är ruinerande för våra själar, hur kan vi då bedja omåttligt till Gud härom? Det skulle vara bättre att aldrig vara frisk. Om sjukdomen är fräl-sande för oss, hur kan vi oreserverat bedja om befrielse härifrån? Det vore bättre att förbli sjuk och att uthärda den allra svåraste sjukdom tills själva döden.

9. Om Din sjukdom dröjer mycket länge, sjunk inte ner såsom många dumma människor gör, i otålighet, speciellt i grubbel och dåligt humör inför sjukdomens allvar och längd, inför doktorn, medicinen, det dåliga vädret, de som betjänar Dig o s v. Du kommer aldrig att avhjälpa Din sjukdom för att inte tala om att befrias från den genom otålighet, grubbel och dåligt humör. En otålig och speciellt en grubblande själsinställning kan å ena sidan endast fördjupa sjukdomen och förlänga den eller till och med göra den obot-lig samt å andra sidan vända andras sympati bort ifrån Dig, ty vem tycker det är trevligt att passa på en sjuk människa, som är irriterad och har dåligt humör gentemot dem som betjänar henne? Var tvärtom så tålmodig som möjligt och bed sålunda: ”O, Herre, jag har syndat mycket och är värd den eviga elden, men i Din gränslösa kärlek, vill Du inte att jag skall lida evinner-ligen utan har utsatt mig för ett tidsbegränsat straff, så att jag kan komma till mig själv, ånger och förnyelse. Hur stor är inte Din barmhärtighet! Mångfal-diga mitt tålmod; förläna mig en sådan Nåd, att jag må uthärda min sjuk-dom med gott humör och i kärlek till Dig. Det är bättre för mig att önska att min sjukdom bleve värre hellre än att den upphör, och jag åter började att synda och bli utsatt för de eviga plågorna. Låt min sjukdom få fortsätta och förvärras om det så behagar Dig, bevara mig endast från de eviga plågorna.”

10 När Du känner att sjukdomen börjar försvinna, och Du börjar att bli frisk, bed då till Herren Gud, att sedan Din hälsa är återställd, Han i Sin välvillighet må bevara Dig från varje synd och ge Dig ett gott minne över de upplevelser och tankar som Du fick under Din sjukdom, ty alltför många sjuka människor, efter att ha återfått hälsan, glömmer bort de upplevelser som de hade under deras sjukdom. Bed till Herren att det skulle vara bättre för Honom att behålla dig sjuk eller till och med låta dig dö än att du skulle återvända till ett syndfullt liv efter Ditt tillfrisknande.

11 Om Du å andra sidan känner att Din sjukdom försämras och börjar uttömma Din kroppsliga styrka, emottag den Heliga Smörjelsens Mysterium. Herren Gud botar storartat kroppen härmed, och om Han inte är ange-lägen att bota din kropp, kommer Han säkerligen att bota din själ. ”Herren skall låta honom stå upp igen; och om han har begått synder, skall detta bliva honom förlåtet”, säger den Helige Aposteln (Jak 5:15).

12. Sedan detta är gjort, förlita Dig fullständigt på Guds vilja och önska Dig ingenting annat än att Herren Gud gör med Dig vad helst Han behagar. Detta är det bästa förhållningssättet för varje människa i vilken belägenhet hon än må vara. Därför att den som sätter sin tillit till Herren Gud tillhör Gud och en sådan människa kan aldrig förgås.

8. Hur vi skall skydda oss själva från skadlig påverkan av dåliga förebilder.

Vi är aldrig befriade från dåliga förebilder i världen och dålig förebild är högst påverkbar. Ibland skapar den en syndfull påverkan hos människor även efter att orsakerna till smitthärden sedan länge är döda. Och denna syndfulla påverkan sätts i rörelse inte endast av något speciellt dåligt uppförande från människor utan ofta endast av deras utstrålning eller deras sätt att skämta och skratta medan de själva för det mesta inte tänker på det eller inser det. Hur kan vi skydda oss själva från påverkan av sådana skadliga effekter? Här är några sätt:

1. Dra Dig på alla tänkbara sätt tillbaka från alla omständigheter, i vilka Du är ofrivilligt tvingad att bevittna en människas dåliga saker. Det finns sällskap, i vilka dåliga samtal är vanliga eller till och med uppskattas för att fördriva tiden. Det finns nöjen, i vilka tendensen till sensuell njutning finner en högst mogen näring. Dessa som tycker om att besöka sådana miljöer kan lätt slänga sina hjärtan in i förvirring och bli insnärjda i ett spindelnät av förförelse. Ge Dig därför inte in på några övertalande inbjudningar till dessa; tillåt inte ens Dig själv att intala Dig hur banal eller vardaglig nöjet i fråga är på dessa platser och hur en dålig förebild inte kommer att framkalla något ont i Ditt hjärta. Vad helst som inte setts, hörts o s v tränger inte in i ens sinne.

2. När Du oväntat stöter på dåliga förebilder eller av nödvändighet måste träffa dem, försök då att i det onda som du ser skapa Dig en motreaktion som detta framkallar naturligt och borde framkalla i oss alla. Dessutom, vänd Dig omedelbart till Gud med den innerliga bönen: ”Allbarmhjärtige Gud! Bevara mig så att jag aldrig må göra sådant ont och att inte ens minnet av det må finnas kvar från mitt minne!” Vem som än handlar så har i sin hand en stark sköld mot skadlig påverkan från dålig förebild.

3. För att skydda Dig själv från den skadliga påverkan från dålig förebild, försök att utrusta dig själv i förväg med goda regler och upplysning om förebilder på sann och god karaktär. När judarna togs till fånga av babylonierna och många av dem fördes till Babylonien, fruktade Profeten Jeremia ingenting så mycket för de fångna i den avgudadyrkande huvudstaden som att de skulle falla i avgudadyrkan. Därför skrev han till dem: ”Nu kommer ni i Babylon att träffa på föremål av silver, guld och av trä . . . Bevara er därför, att ni på intet sätt kommer att likna dessa främlingar. . . när ni ser deras mångfald, och börja dyrka dem. Utan säg till Herren Gud i edra hjärtan ”0, Herre, det är Dig vi måste dyrka!” (Barouk 6:4-6). På samma sätt måste vi själva agera. När vi märker, att många människor blir idoler, men den Evige Faderns Enfödde Son inte ansågs värdig ens av uppmärksamhet; när vi hör att de dåraktiga och förstörande åsikterna i tidens anda äras som fulländad visdom, men kyligheten eller till och med föraktet visas i undervisningen om den kristna tron; när vi ser att de allra mest välsignelsebringande föreskrifter för våra odödliga själars frälsning avfärdas som en humanitär sak och att det anförs att endast inbillning och fantasi kan räknas till sådana föreskrifter; då måste vi omedelbart säga i våra hjärtan såsom de Heliga Apostlarna säger: ” Jesus Kristus är herrarnas Herre och konungarnas Konung” (Upp. 17:14) ” För att i Jesu namn alla knän skola böja sig, deras som äro i himmelen, och deras som äro på jorden, och deras som äro under jorden.” (Fil. 2:10). ”Och i ingen annan finnes frälsning (Apostl.4:12) ”Men den som icke hörsammar Sonen, han skall icke få se livet...” (Joh 4:12) ”Men den som icke tror, han skall bli fördömd” (Mark 16:16).

När vi ser att många människor ivrigt söker sin lycka i sensuella verksamheter, i sensuella nöjen, i bekvämlighet och i överflöd och menar på, att detta är visdom; när vi ser att världens barn använder varje falskhet och varje bedrägeri för att skapa sin jordiska lycka; när vi hör att de försvarar hat, hämndlystnad och andra lidelser, men anser vägran att tillfredsställa sensuella önskemål för att vara dåraktighet; då måste vi resolut säga i våra hjärtan såsom de Heliga Apostlarna har lärt oss ”Bären varandras bördor, så uppfyllen I Kristi lag.” (Gal. 6:2) och Kristi lag fordrar att vi ”Hava korsfäst sitt kött tillika med dess lustar och begärelser.” (Gal. 5:24). ”Läggen därför bort lögnen, och tala sanning med varandra” (Ef. 4:25). Och överlämna hämnden till Gud. Ty ”Min är hämnden, jag skall vedergälla det, säger Herren.” (Rom. 12:19).

4. Vid alla förekomster av dåliga förebilder, se omedelbart på Jesus Kristus, Som har den fullständiga rätten att begära att vi följer Hans exempel och se sedan på de millioner människor som nyligen mer eller mindre hade varit såsom oss, men som sedan blev heliga i Kristus och värdiga att imiteras i deras uppföljning av Hans liv. Efterlikna inte kylighetens förebild mot Gud, Som överallt ses i världen utan efterlikna hellre förebilden av Jesus Kristus och Helgonens hängivenhet, om vilket den kristna historien har så mycket att berätta och som är uppbyggligt.

Efterlikna inte förebilden av hedningen, som så ofta uppenbarar sig i världen utan det goda uppförandets förebild: Anspråklöshet, känsla av blygsel, måttlighet och anständighet, för vilka utmärkte Helgonen eller de sanna kristna, som oupphörligen inte levde av världens regler utan av Herren Jesu Kristi lära.

Från ryskan översatt av Serafim F Engelhardt från boken "A Day of Holy Life, or The Answer to the Question: How can I live a Holy Life?"

Från engelskan till svenska av Presbytera Monica Deurloo, oktober 1998.

Glöm inte att FÖRNYA DIN PRENUMERATION av Ortodoxt kyrkoliv 1999

-med detta stöder Du vårt församlingsarbete i Sverige och får 4 nummer fullmatade med artiklar om den Ortodoxa kyrkan och nyheter från vår synod. Nästa år kommer vi att ge ut en festskrift med namnet "Ortodox andlighet" samt flera viktiga översättningar av liturgiska texter.

Sätt in 120:- på Pg. 4899453-7 och märk talongen med "Prenumeration Ortodoxt kyrkoliv 1999"

FRÅGOR & SVAR

Frågor: En konvertit möter mycket nytt i det ortodoxa livet. Allt är inte alltid så självklart heller för den okunnige. Det sägs ju att man skall lära sig gå innan man kan börja att springa. Så är nog konvertitens situation. Jag har funderat mycket över kyssandet i vår kyrka och skulle vilja ha svar på några olika frågor. Frågorna är inte rangordnade på något sätt, utan nedskrivna som de kom in i mina tankar.

- 1. Har kyssandet en teologisk innebörd eller är det en etnisk tradition?*
- 2. Att man kysser prästens hand, när man får eller lämnar något åt honom, ser jag som ett sätt att vörda prästen. Han är ju länken mellan oss och Kristus. Är detta rätt uppfattat?*
- 3. Vi vördar även ikonerna genom kyssande. Jag har däremot fått lära mig att man aldrig kysser ikonerna på ikonostasen. Vad gäller?*
- 4. Skall vi lekmän hälsa prästen med 3 kyssar?*
- 5. Om ja, hur skall detta gå till? Kysser man först vänster eller höger sida?*
- 6. Jag har någon gång hört att man aldrig kysser på kinden, utan på axeln. Vad gäller?*
- 7. Sedan tycker jag att det är lite osvenskt att lekmännen hälsar på varandra med kyssar. Här borde vi ha någon form av enhetlighet. Det kan nämligen uppfattas som om man är högfärdig om man inte hälsar med kyssar. Någon synpunkt på detta?*

Svar: Tack för Dina många och uppriktiga frågor. Vi skall besvara dem i nummerordning:

1) När man i Bibeln talar om kyss och om att kyssa någon är det mestadels fråga om en form av hälsning eller avsked mellan intima vänner, ett

uttryck för tillgivenhet och innerlig gemenskap. Den ”heliga kyssen”, på grekiska philema hagian, som omtalas i några av de nytestamentliga breven var i den urkristna församlingen ett tecken på den gudomliga kärleken, som förenade de Kristus-troende. Vi kan som exempel ta den Hl. Paulus’ uppmaning till församlingen i Rom: ”Hälsen varandra med en helig kyss.” (Rom 16:16) och den Hl. Petri ord ”Hälsen varandra med en kärlekens kyss” (1 Petr. 5:14). Man kan sedan med fog säga att denna tradition i synnerhet har levt kvar i den Ortodoxa kyrkan. Vi kysser ju heliga föremål, relikier, ikoner och prästerskapets högra hand. Däremot har denna tradition långsamt försvunnit bland de kyrkor som under historiens gång lämnat den Ortodoxa kyrkan, mest påtagligt givetvis hos protestantiska samfund. Och eftersom de latinska kyrkotraditionerna har format västerlandet så har vi som lever i väst och är uppväxta där alltmer kommit ifrån ”ortodoxt” kroppsspråk, så att vi upplever det som främmande det som en gång var naturligt. Så svaret på frågan är alltså den att ”kyssandet” har en teologisk innebörd som hör ihop med ett ortodoxt beteendemönster, orthopraxia, inför det heliga.

2) Vi kysser den högra handen på biskopar, präster, abbotar och abbedissor därför att vi på det sättet visar heder gentemot det kyrkliga ämbetet eller den ställning personen besitter. Kyssen visar också respekt för personens beslut att tjäna Gud på bekostnad av hans eller hennes personliga uppföring. Personen är ofta som Du mycket riktigt påpekar länken mellan Kristus och människan. Vi kyssen biskopens eller prästens hand vidare därför Han i den Gudomliga Liturgin med sina händer berör de Heliga gåvorna. Därför är det alltid god praxis att med sedvanlig hälsning hälsa på hela prästerskapen efter firandet av den Gudomliga Liturgin då dessa kommer direkt från vidrörandet av det Heliga. God praxis är att invänta att prästerskapet lämnar kyrkan och där hälsa dem med kyss. Vi bör givetvis vidare alltid ”ta välsignelse” dvs hälsa prästen med en handkyss då vi möter honom och då vi skiljs åt. Detta kan givetvis ske många gånger under dagen. Och att ”ta välsignelse” går till som så att vi bugar oss och med höger hand vidrör marken (utan att göra ett korstecken) och sedan lägger höger hand i vänster med handflatorna uppåt för att där motta prästens högra hand som vi alltså kysser eftersom han representerar Kristus.

3) Vi kysser alltså ikoner. Att hälsa på en ikon på vardagar går till så att man gör ett korstecken och en prostration, dvs faller på knä med pannan mot marken, och ett korstecken och en prostration. Sedan kysser vi ikonen. Och till sist gör vi åter ett korstecken och en prostration. På lördagar och söndagar ersätter vi prostrationen med att med höger hand vidröra marken. Vi bör vidare om det är en Kristus ikon endast kyssa Hans fötter eller händer. Om det är en Mandylion, ”icke-av-händer-gjord”, så kysser vi Kristi

hår och aldrig hans ansikte. Ikoner av Theotokos, Guds Moder, eller helgonen vördas genom att vi kysser deras händer. I en kyrka kan vi på detta sättet vörda alla ikoner, men vi bör undvika dem som finns på Templon. Ordet ikonostas är egentligen inte en korrekt term för den bildvägg som skiljer altarrummet, sanktuariet, från den övriga kyrkan, även om den används i de flesta faktaböcker. Nåväl, ikonerna på Templon kallas på grekiska för *Despotis Eikones*, dvs ”biskopens ikoner” och detta indikerar vem som enligt vår heliga tradition hälsar dessa ikoner med en kyss. Ingen annan bör därmed hälsa på dessa på detta sätt. Vi är dock väl medvetna om att många ortodoxa inte äger kännedom om denna tradition. Det hindrar oss dock inte från att påtala vad som är mest korrekt.

4) En präst hälsar vi på genom att ”ta hans välsignelse”, på ovan nämnda sätt. Om vi vill hälsa på honom mer familjärt är det givetvis inte något som är fel eller inkorrekt, men givetvis inte heller nödvändigt. Situationen får avgöra.

5) Du frågar om hur man hälsar på någon om man gör det med kyss, om man börjar med höger eller vänster kind, och svaret på det är att det inte spelar någon roll och oss veterligen finns det inte heller någon tradition om detta.

6) Vi misstänker att Du kan blanda ihop en informell familjär hälsning med den hälsning prästerskapen utväxlar strax före Trosbekännelsen i den Gudomliga Liturgin. Den går till så att den förste prästen säger till den andre ”Kristus är mitt ibland oss” och man kysser symboliskt varandras högra skuldror och sedan vänstra skuldror och sedan varandras högra hand varpå den andre prästen säger till den förste ”Han var och är och skall så vara”. Det finns vidare ett ytterligare tillfälle i ortodox liturgi där en symbolisk kyss utväxlas och det är vid påsknattens orthros. Vid slutet av morgongudstjänsten strax före läsandet av den Hl. Johannes Chrysostomos kateketiska homilia sjungs ”Kristus är uppstånden” och bröderna (församlingen) hälsar varandra med en kyss. Detta går till på följande sätt. Prästen tar det Heliga Evangeliet och ställer sig framför dörrarna till altarrummet. Abboten träder fram och kysser det Heliga Evangeliet och prästens högra hand, som normalt är dold under Phelonionet, skruden. Abboten tar sedan Evangeliet från prästen och ställer sig på hans högra sida. Därefter, i rang och ordning, kysser bröderna först det heliga Evangeliet och sedan prästen och abboten, därefter stående på linje efter abboten, i åldersordning, hälsar och kysser de varandra. Allt enligt gudstjänstens rubriker. I vår Metropolitens kloster i Fili går påskhälsningen till på följande sätt. Direkt efter att man gått in i kyrkan efter Anastasis stiger Metropolitens upp på tronen och en präst håller Evangeliet bredvid honom. Sedan under påskkanons

sjungande får folket komma fram och kyssa Evangeliet och ta Metropolitens välsignelse. Hälsningen mellan bröderna äger sedan rum efter påsknattens gudstjänst i Trapezan (matsalen) efter sjungandet av ”Detta är uppståndelsens dag...” med uppståndelsens ikon på proskynetarion (ikonstället). Med andra ord påskhälsningen är ingalunda något ”puss och kram kalas” i ortodox tradition.

7) Vad som sedan är svenskt eller osvenskt kanske sedan snarare än kulturanthropolog eller etnolog skulle besvara än en präst. Vi tror dock inte att man kan eller skall försöka tvinga på någon ett specifikt kulturmönster. Känner man att man vill ha en distans till andra människor och inte vill vara så närgången som att kyssa varandra kinder så är det något vi skall respektera. Å andra sidan så skall vi inte heller glömma bort hälsningens kristna ursprung, som vi visat på ovan.

Fråga: Hur skall vi åminna våra döda och vilket bröd skall vi baka?

Svar: Vi har förstått att det rätt en del oklarhet när det gäller detta, så Din fråga är mycket bra. Åminnelsegudstjänster för de döda föreskrivs redan i en av de äldsta kanonsamlingarna, de Apostoliska konstitutionerna. Det finns flera termer för åminnelsegudstjänster och de åsyftar inte alltid samma gudstjänst. I slavisk tradition talar man om Panichida, som egentligen är ett grekiskt ord som betyder ”helnatt”, dvs gudstjänst hela natten eller helnattsvaka. Panichidan kan man säga är ett utdrag ur begravningsgudstjänsten. I grekisk tradition talar man om Trishagion eller Lite (uttalas ”Liti”) eller Parastas. Trishagion kallas så eftersom man börjar med inledningsbönerna där Trishagion ingår (Helige Gud, Helige Starke, Helige Odödlige förbarma Dig över oss.) Trishagios är kan man säga ett mycket kort utdrag ur begravningen bestående av inledningsbönerna, troparia och en ektenia. Det är sannolikt p.g.a. gudstjänstens korthet som den längre varianten Panichidan blivit den gängse i slavisk tradition. Man har velat att gudstjänsten skall vara längre, när nu prästen läser böner för en avliden släkting. Observera att det inte endast är vid speciella gudstjänster vi åminner de döda. Vid både afton och morgongudstjänsten kan de döda åminnas i den förstärkta ektenin och vid den Gudomliga Liturgin kan en död åminnas vid tre tillfällen: vid proskomedin, i ektenin efter Evangeliet och efter konsekrationen då kören sjunger ”Axion estin” (Sannerligen är det tillbörligt...). Men i grekisk tradition, som vi följer, firas också en separat åminnelsegudstjänst, en Trishagion, vid följande tillfällen:

1. i begravningshemmet på aftonen före begravningen;
2. på de speciella åminnelsedagarna: på 3:e dagen, 9:e dagen, 40:e da-

gen och årsdagen av någons avlidande samt åminnelse lördagar (mer om det nedan). Eftersom dessa dagar är väl kända för de anhöriga så bör man givetvis i god tid tala med prästen så han kan vara tillstädes då dessa dagar infaller.

3. Trishagion kan firas vid slutet av nästan varje gudstjänst, men det är inte korrekt att fira det vid slutet av den Gudomliga Liturgin på Uppståndelsens dag, söndagen (liksom vi heller inte har en begravning på en söndag). Vi är väl medvetna om att många har svårigheter att komma till kyrkan under veckan och därför vill ha en åminnelse på en söndag. Vi skall då vara medvetna om att vi försätter prästen i en svår situation. Det är därför mycket bättre att komma till vesper på lördagen med denna begäran. I så fall firar man Trishagion före vespern.

Traditionellt, då vi firar en åminnelsegudstjänst, bär vi fram vetegröt, kollyva (κολλυβα), som bör ha bereds av släktingar till den eller de som åminnelsen hålls för. Vi bär alltså inte fram bröd. Vi har i vår församling varit med om allt ifrån Prosfora till en vanlig limpa som en anhörig har velat bära fram och det är alltså INTE korrekt. Kolliva bär vi fram som ett tecken på uppståndelsen i enlighet med Kristi ord: ”Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Om icke vetekornet faller i jorden och dör, så förbliver det ett ensamt korn; men om det dör, så bär det mycken frukt” (Joh 12:24). Det är vidare god sed att de eller den som begärt denna åminnelse köper ljus och distribuerar till prästerskap och de närvarande. Ljuset symboliserar vårt hopp på uppståndelsen, att Kristus som är världens ljus kommer att uppväcka oss så att vi kan förena oss med honom vid hans ärorika andra tillkommelse. Detta är samma hopp som vi uttrycker då vi håller ett ljus under uppståndelsegudstjänsten på påsknatten.

Varje dag i veckan åminner kyrkan något speciellt. På söndagar är det givetvis uppståndelsen, på måndagar är det änglarna, på tisdagar Johannes Döparen och övriga profeter, på onsdagar det heliga korset och Guda-föderskan, på torsdagar alla heliga apostlar och den Helige Nikolaos, på fredagar Kristi lidanden och på lördagar alla helgons och alla avlidnas åminnelse. Därför bär vi alltid fram Kollyva på lördagar. Så firas det Gudomliga liturgi och Du vill åminna någon släkting eller någon annan ortodoxt kristen så kan Du lämna in namn vid Proskomedin. Direkt efter bönen framför ambon sätter celebranterna på sig sina kalymavchia (prästhattar) för Trishagion. Prästen går ut genom den norra dörren och diakonen genom den södra. Prästen ställer sig framför Kristusikonen på Templon, under vilken kollyvan är placerad, och diakonen ställer sig på hans högra sida. Prästen beröker sakta kollyvan under det att kören sjunger färdigt de anmodade troparia. Sedan följer en ektenia och en välsigelse. Prästen beröker så

åter sakta kollyvan under det att kören sjunger ”Evig åminnelse” tre gånger.

Förutom lördagen så finns det andra speciella åminnelse-dagar för de döda under året:

1. Den första infaller på lördagen, en vecka före det att Stora fastan börjar, då vi tar farväl av köttmat. Denna åminnelse härstammar från de första kristna.

2. Den andra infaller på de andra, tredje och fjärde lördagarna i Stora fastan. Eftersom den Gudomliga liturgin inte firas i veckan under den Stora fastan så har kyrkan avdelat dessa söndagar för särskild åminnelse av de döda. De andra lördagarna i Stora fastan har speciella åminnelser.

3. Den tredje infaller efter vi firat uppståndelsens högtid, påsken. På tisdagen (eller måndagen) åminnes särskilt de döda i ljuset av Kristi uppståndelse. Ofta kallas dagen för ”glädjens dag”.

4. Den fjärde infaller på dagen före Pingstdagen, ofta kallad förfädernas lördag eller Treenighetslördagen.

5. Den femte och sjätte återfinns i slavisk tradition och åminner ortodoxa soldater som gett sitt liv för sin tro och sitt fädernesland. Den 29 augusti, då kyrkan åminner den Hl. Johannes Döparen har sedan kejsarinnan Katarina den II införde denna tradition 1769 efter krig mot Polen och Turkiet denna åminnelse iakthållits.

6. Den sjätte infaller på lördagen före den 26 oktober och återfinns också i slavisk tradition och kallas ofta Demetrioslördagen. På denna dag åminnes alla ortodoxt kristna som dött i krig. Denna åminnelse instiftades av Storprins Dimitry Ivanovich Donskoi då han besegrat tatarprinsen Mamai på slagfältet vid Kulikovo 1380.

Så till sist något om innebörden av kollyva. Dess ursprung går tillbaka till Julianos Avfällingens tid, då han 362 såg till att mat avsedd för de första dagarna i Stora fastan togs ifrån marknaden i Konstantinopel och ersattes med föda som offrats åt de hedniska gudarna i ett försök att tvinga på folket hedendomen, som han själv omfattade. Men den Helige Theodoros föreslog Patriark Eudoxios att han skulle ge instruktioner om att de troende skulle äta kokat vete, som vid den tiden kallades för kollyva, som ett substitut för fastematen som kejsaren låtit tagit från stadens marknad. Sedan dess har kollyva eftersom det kommit att förknippas med firandet av helgons minne kommit att föras till kyrkan och välsignas av präst under åminnelse-gudstjänster för de döda.

Dagens kollyva består av kokat vete som dekorerats med socker, russin och en del annat. Ett kors arrangeras upptill och ofta skrivs initialerna på den döde, som åminnes, mellan korsarmarna. När Kollyvan distribueras till

de troende efter gudstjänsten svarar den som får en tallrik ofta ”må Gud förlåta hans/hennes själ”. Vi är mycket försiktiga med Kollivan och ser till att allt ätes upp.

Här följer ett recept på Kollyva såsom den beredes i Heliga Philothei ortodoxa kloster:

Tag helt vete, som kan införskaffas i t.ex. hälsokostaffärer, i lagom mängd och lägg i blöt under natten.

Nästa dag kokas de sakta tills de är helt mjuka, dvs ca 45 minuter.

Lägg sedan det kokta vetet på en handduk och lägg en annan handduk över. Låt ligga över natten.

Lägg så vetet i en skål och strö florsocker över. Lägg russin kring kanten av skålen och lägg skållad mandel i en korsform. Sätt ett ljus i och Kollyvan är klar.

Fråga: Om vi vill bära fram bröd i kyrkan, hur går det till?

Svar: Gudstjänsten som Du åsyftar heter Artoklasia eller Pentartos (grekiska för fem bröd). Ordet ”artoklasia” är grekiska och används av evangelisterna när de återger Jesus vid den sista måltiden ”bryta brödet” och ge det till sina lärjungar som sin egen kropp. Artoklasia kan firas i slutet av afton- eller morgongudstjänsten eller vid slutet av den Gudomliga Liturgin. Fem runda bröd bärs fram av troende, som ett tecken på hängivenhet, på större festdagar eller på personliga högtider, t.ex. personens namnsdag, jämte vete, olivolja och vin. De fem bröden åminner oss om undret då Jesus utspisade fem tusen män, jämte kvinnor och barn, med fem bröd och två fiskar. Artoklasia symboliserar också och sätter i bruk Agapemåltiden som de första kristna hade i anslutning till nattvarden. Efter det att de troende hade tagit emot Kristi lekamen och blod samlades de till en gemensam måltid och på det sättet visade på det brödraskap som etablerats dem emellan genom deras gemensamma tro och att de tagit emot en och samme Herre i sakramentet. Det välsignade brödet i Artoklasian anses ha en effekt på vår helgelse och vara till hjälp emot kroppslig svaghet och sjukdom om det mottas ”i tro”. Då det välsignade brödet delas ut i kyrkan intages det inte där utan utanför kyrkporten så att ingen sammanblandning med den Heliga Nattvarden skall ske. Det bröd som bakas till Artoklasian är ett sött bröd. Man bakar inte Prosforabröd till Artoklasian.

Här följer ett recept på hur man bakar artos till Artoklasia:

5 dl vatten

Knappt ett paket jäst
1 1/2 dl honung
12 1/2 dl vetemjöl
4 teskedar kanel
2 dl russin
2 dl grovt hackade nötter och/eller mandlar

Smula jästen i degbunken. Värm vatten och honung i en kastrull till 37 grader. Häll degspadet (vattnet och honungen) över jästen. Tillsätt kanel, russin och mandel/nötter. Rör i vetemjölet. Låt jäsa övertäckt i 30 minuter. Forma degen till fem runda bullar. Låt sedan jäsa på plåt i 30 minuter. Grädda i 200 graders ugnsvärme i ca 20 minuter. (Observera att någon stämpel inte stämplas på brödet, som man gör med Prosfora.)

Fråga: Jag har sett att en återförsäljare av ikoner här i Sverige brukar referera till att ikoner "skrivs" och inte målas. Kan Ni förklara detta? Skall jag säga att en ikon är "skriven" av den eller den ikonmålaren istället för "målad"?

Svar: Vi misstänker att detta bruk är ett försök att göra ortodoxin mer exotisk. Grekiskan använder ett ord som i ett annat sammanhang betyder skriva, men i detta sammanhang givetvis betyder måla. Vi talar ju t.ex. inte om att *fotografier* är "skrivna" bara därför att ordet innehåller det nyss nämnda grekiska ordet. På samma sätt är inte *ikonografen* en konststart där vi "skriver" ikoner utan målar.

Fråga: Är det fel att fira sin födelsedag som ortodox?

Svar: Nej, ihågkomst av någons födelsedag är inte fel. Vi firar ju t.ex. Kristi, Gudafödelskans och Johannes Döparens födelse under kyrkoåret. Givetvis fokuserar dessa fester i första hand på det mirakulösa vid dessas födelse, men det förändrar ändå inte vad vi försöker peka på. Dock bör vi som ortodoxa hålla i minne att födelsedagen inte är den viktigaste dagen under året, vilket många i dag verkar anse. Redan Skriften lär oss att födelsedagar är dagar till besinning och allvarsamhet och inte övermåttan glädjefullt firande (se Psalt. 50 [LXX]). En stilla familjehögtid, närvaro vid den Gudomliga Liturgin och mottagande av den Heliga Nattvarden, är kanske ett lämpligt firande av sin födelsedag.

Istället för födelsedagar bör vi som är ortodoxt kristna ihågkomma vår namnsdag med den "pompa och ståt" som födelsedagar är för gemene man.

Givetvis bör vi här närvara vid den Gudomliga Liturgin och mottaga den Heliga Nattvarden. Här kan det vara lämpligt att föra med sig fem bröd, vete, vin och olja för Artoklasia i kyrkan. Under dagen eller på kvällen är det sedan lämpligt att arrangera en namnsdagsfest, där alla gåvor kan utväxlas. Det är tragiskt när vi ser hos ortodoxt kristna att de håller sin födelsedag högre än sin namnsdag och det vill vi varna för.

Fråga: Många i Sverige har under hösten upprörts av Ecce homo utställning i Uppsala domkyrka (tillhörande den Svenska kyrkan) och kommenterat den. I debatten har de flesta samfund i Sverige svarat officiellt eller inofficiellt, t.o.m. islams företrädare har gett sig in i debatten. Det som förvånar mig är att Ni ortodoxa har stått utanför allt detta. Den enda Österländska kyrka som sagt något är den Syrianska kyrkan. Så nu undrar jag, varför har Ni varit så tysta och vad tycker Ni egentligen?

Svar: Först kanske vi skulle börja med att rekapitulera vad som hänt under hösten. I juli arrangerades en festival i Stockholm som hette Europride dit homosexuella män och kvinnor från hela Europa kom. Som ett av många evenemang visades Elisabeth Ohlssons fotoutställning *Ecce homo* i valvet under Sofia kyrka på söder. Utställningen är bilder där man arrangerat kända scener ur Bibeln hämtade från konsthistorien (t.ex. Michelangelos Nattvarden) med homosexuella i rollerna. Utställningen fick ganska stor uppmärksamhet i medierna, men det hela blåste snart förbi. Sedan kom kulturnatten i Uppsala under september, som är en årligt återkommande händelse där domkyrkan brukar delta och arrangera något annorlunda. I år valde domprosten att det skulle hållas gudstjänster som byggde på bilderna från utställningen. Eftersom domkyrkan är Svenska kyrkans ”ansikte utåt” (”riks-helgedomen”) drog en hätsk debatt igång. Svenska kyrkans ärkebiskop som tidigare under året hade sagt ja till att sina homosexuella präster lever tillsammans i partnerskap fick nu frågan om han stödde utställningen. Efter det att han svarat ja gick proppen ur. Tusentals protester började strömma in från frikyrkor, katoliker, syrianer och muslimer. Protesterna blev så stora att någon t.o.m. bombhotade domkyrkan, vilket gjorde att *Ecce homo* utställningen inte bara utmärksammades av massmedia utav också fick genomföras under kraftig polisbevakning. Avslutningsvis så kom påven att under oktober förklara i pressmeddelande för massmedia att ärkebiskop KG Hammar för närvarande inte var önskvärd i Rom på grund av denna händelse och att den planerade audiensen ställdes in.

Som svar på Din första fråga om varför vi ortodoxa varit så tysta i denna

debatt så tror jag att svaret är tvåfaldigt. För det första är de flesta ortodoxa jurisdiktioners företrädare i Sverige mycket lite insatta i svensk debatt på grund av språksvårigheter. Denna språkbarriär är nog en sannolik förklaring på tystnaden. För det andra så tror vi att många ortodoxa är tveksamma inför om den ortodoxa sanningen ger någon god publicitet och att den kanske kan skada de goda relationer till t.ex. Svenska kyrkan som de är i beroende ställning till. Vi skall komma ihåg att Svenska kyrkan via Svenska kyrkans mission (SKM) skänker stora summor pengar till ortodoxa och österländska kyrkor i deras hemländer. Ett exempel är prästseminariet i Balamond inom Antiokia-patriarkatet som enligt SKM:s insamlingsprojekt 1999 erhåller 70.000:- sek. Vi gammalkalendariker har å andra sidan inga nyss nämnda svårigheter. Då vi har fått frågan så har vi öppet besvarat den, men vi har å andra sidan mestadels p.g.a. tidsskäl avböjt att offentligt kommentera den i skrift. Så svaret på Din andra fråga om vad vi anser om utställningen och homosexualitet i allmänhet är den att vi anser utställningen vara heretisk och att vi följer vår Heliga Tradition som menar att homosexualitet i alla dess former är avskyvärt i Guds ögon och att det strider mot Guds vilja som människans skapare och konung. Vi instämmer med den Helige Paulus: ”Faren icke vilse. Varken otuktiga människor eller avgudadyrkare eller äktenskapsbrytare, varken de som låta bruka sig till synd mot naturen [dvs. homosexualitet] eller de som själva öva sådan synd... skola få Guds rike till arvedel”. Enligt den kanoniska lagen är två till tre års uteslutande från den Heliga Nattvarden en lämplig botgöringstid för en person som gjort omvändelse och vill ha förlåtelse för en sådan synd. I ljuset utav detta behöver vi nog inte mer ingående kommentera vad vi anser om utställningen. Vad vi sedan anser om det samfund som arrangerat ”gudstjänster” baserade på denna utställning är även det onödigt att kommentera. Har ett samfund varit i schism från den Ena, allmänneliga och apostoliska Kyrkan i snart tusen år så är väl kanske inget annat att vänta.

Fråga: När skall vi prostrera i den Gudomliga Liturgin?

Svar: Prostrationer görs på måndagar till fredagar eller fram till aftongudstjänsten på lördagar enligt vissa traditioner. Prostration innebär att vi faller på knä och låter pannan vidröra marken. Under veckan så prostrerar vi då vi kommit in i kyrkan eller är på väg ut inför huvudikonen. Under den Gudomliga liturgin indikerar de äldsta rubrikerna ett tillfälle för prostration nämligen från ”Vi lovsjunga Dig...” till ”Sannerligen är det tillbörligt” vid slutet av Anaforan (nattvardsbönen). Rubrikerna indikerar alltså INTE prostration under Evangeliets läsande eller det Stora intåget. I slavisk tradition

indikeras prostration vid följande tillfällen under den Gudomliga Liturgin: 1) vid begynnelsen av hymnen ”Tillbörligt och rätt det är” efter det att prästen sagt ”Låtom oss upplyfta våra hjärtan”, 2) som ovan vid ”Vi lovsjunga Dig...” till ”Sannerligen är det tillbörligt”, 3) vid ”Förlåna oss, o Herre...” före ”Fader vår”, 4) när de Heliga Gåvorna förs ut vid orden ”Närmen eder i gudsfruktan, tro och kärlek.”, och 5) då gåvorna förs till Prothesisbordet vid orden ”Nu och alltid och i evigheternas evighet”.

KYRKONYHETER

Ny licentiatsexamen utdelad av C.T.O.S.

Under sommaren 1998 utdelade Center of Traditionalist Orthodox Studies (C.T.O.S.) vid St. Gregory Palamas klostret, Californien, licentiatstitel till Mr. Patrick Barnes, en lekman tillhörande vår systerkyrka den Ryska utlandskyrkan i Seattle (USA), efter det att han försvarat avhandlingen ”On the Status of the Heterodox Christians”. Mr. Barnes är mest känd för sin hemsida på internet www.orthodoxinfo.com, som bl.a. presenterar artiklar från vår synod. Hemsidan är oss vederligen den särklass mest innehållsrika om den Ortodoxa kyrkan på internet.

Ny präst i vårt amerikanska exarkat och festdagen i Fili.

Med välsignelse av vår Metropolit Kyprianos vigdes under sommaren Dr. Benedict Markley från Medina Ohio (USA) till subdiakon. Vid tiden för vårt kloster i Filis festdag i oktober vigdes Fader Benedict till diakon. Festdagen, som som vanligt besöktes av tusentals troende och firades under stor högtidlighet besöktes i år av vår församlingsbo Theodora Skog. Tyvärr kunde inga av våra prästen delta i år. I november vigdes så Fader Benedict i sitt nybyggda kapell i Medina, helgat till den Helige Jo-

hannes (Maximovitch), Ärkebiskop av Shanghai och San Francisco, till präst. Fader Benedict är 60 år och konvertit till den Ortodoxa kyrkan. Han har tidigare varit presbyteriansk pastor. Vi önskar honom: *AXIOS!*

Extriör och interiör av den Helige Johannes (Maximovitch) kapell

*Den nyordinerade Fader Benedikt mellan
Ärkebiskop Chrysostomos av Etna (t.h.) och Biskop Auxentios (t.v.)*

Ny munk i Etna

På den HI Nectarios dag i november 1998 tonsurerade Arkimandrit Akakios, abbot vid St. Gregory Palamas klostret, Etna (Californien), novisen Broder Nikolai till Rasophormunk under namnet Vlasie. Fader Vlasie är en av tre biologiska bröder i klostret. Han har även två biologiska systrar som är nunnor i det närbelägna klostret St. Elizabeth the Grand Duchess of Russia. Hans far är kyrkoherde i den ryska katedralen i Seattle, där Mr Patrick Barnes är församlingsbo (se ovan).

Evig åminnelse

I juni 1998 insomnade två abbedissor till våra kloster i Grekland i Herren: Moder Kallinike, abbedissa vid klostret Gudaföderskans bebådelse Sykaminon (Skala Oropou) som en gång grundats av den athonitiska staretsen Hilarion, och Moder Bryenne, abbedissa vid klostret Guds Moder av Myrtenträdet.

Ny katedral i Bulgarien

Vår systerkyrka, den Sanna (gammalkalendariska) Bulgarisk-ortodoxa kyrkan, under ledning av Biskop Photii, kommer att konsekra en nybyggd katedral i Bulgariens huvudstad, Sofia, i början på nästa år, 1999. Katedralen, som alltså snart står färdig, är tillägnad Gudaföderskans insomnande.

Vår systerkyrka har sina andliga rötter från dels Ärkebiskop Serafim (Sobolev), en rysk biskop som insomnade i Herren på 1950-talet, och dels från vår synod av biskopar, som har vigt präster åt dem. Ärkebiskop Serafim kom till Bulgarien efter den ryska revolutionen och förenade sig med den Ryska Utlandskyrkans synod av biskopar. På grund av politiska omständigheter bakom järnridån i det kommunistiska Bulgarien så var det omöjligt för honom att hålla kontakt med sina medbiskopar, utan han tvingades så småningom tillbaka till det Ryska patriarkatet. Han ändrade dock aldrig sin uppfattning när det gällde de faror som närmade sig den Ortodoxa kyrkan, utan varnade oavbrutet för vad den nya kalendern och ekumenismen kunde föra med sig. När sedan den Bulgarisk-ortodoxa kyrkan övergick till den nya kalendern 1968 mindes Ärkebiskop Serafims andliga barn hans varningar och vägrade att anta reformen. Flera lärare vid den teologiska fakulteten och andra präster som följde hans råd avskedades och fick förbud att

fira gudstjänst. Ett av de stora nunneklostren ”Under Gudaföderskans beskydd” uteslöts ur patriarkatet och dess huvudkyrka, tillägnad den Hl. Lukas, konfiskerades. Redan från början stöddes och uppmuntrades gammalkalendarikerna av den Välsignade Arkimandriten Justin (Popovich) från den Serbisk-ortodoxa kyrkan. 1981 besökte nästan hela vår synod av biskopar den bulgariska systerkyrkan. Efter den splittring som ägde rum inom vår kyrka, rörande nykalendarikernas status, så var våra bulgariska bröder hela tiden lojala mot vår synod. Så småningom beslöt så vår synod att i hemlighet viga präster till våra bulgariska bröder. Biskop Photii vigdes till präst 1988, något som inte ens hans föräldrar visste något om. När sedan den kommunistiska regimen föll så skedde ingen förändring inom det Bulgariska patriarkatet, vilket gammalkalendarikerna, som nu kunde komma upp ur katakomberna, hade hoppats på. Istället blev det en schism som resulterade i två rivaliserande patriarker, som först under hösten 1998 har upphört genom påtryckningar från den ekumeniske patriarken och ett s.k. pan-ortodoxt möte i Sofia. När så ingen föänding kom till stånd vände sig gammalkalendarikerna till vår synod och bad oss att upphöja prästmunken Photii (Siromahov) till biskop. Detta skedde så småningom den 4/17 januari 1993 i de Heliga Kyprianos och Justina kloster, Fili, Grekland av två biskopar från vår synod och en från vår rumänska systerkyrka.

Gudaföderskans avsomnande, Sofia Bulgarien

Uganda missionen

Under juli 1998 reste Metropolit Kyprianos' assistent Biskop Ambosios av Methoni till vår mission i Uganda. Vår mission leds av Fader Joachim Kiyamba, som är både präst och läkare. Han har byggt upp en läkarstation och byggt upp ett stort antal församlingsskolor.

En liten grupp gammalkalendariker förenar sig med det Ekumeniska patriarkatet

Två gammalkalendariska biskopar i USA, Metropolit Paisios och Biskop Vinkentios, tillhörande en annan gammalkalendarisk synod av biskopar än vårans, som officiellt anser att alla nykalendariker har förlorat Guds nåd, har övergått till det Ekumeniska patriarkatet (som de alltså före övergången inte ansåg bära på Guds nåd!). Den Ekumeniske patriarken, Bartholomeos av Konstantinopel har vid övergången omvigt dem till biskopar, trots att det Ekumeniska patriarkatet koncelebrerade med den Ryska Utlandskyrkan, varifrån gammalkalendariker fått sina biskopar fram till 1960, då vår systerkyrka började kritisera det Ekumeniska patriarkatet för brytande mot kanon och kompromissande med ortodox tro. Det ekumeniska patriarkatets skamliga beteende får Gud själv döma. I den 68:e Apostoliska kanon läser vi: ”Om någon biskop, präst eller diakon accepterar en andra vigning från någon, låt honom och den som vigde honom vara avsatt. Detta gäller så länge som man kan försäkra sig om att hans vigning inte blev förrättad av heretiker. De som blivit döpta eller vigda av en sådan person kan med säkerhet vare sig vara en troende kristen eller en ämbetsbärare”.

Svar på ytterligare schism

Vi rapporterade i nr 1-2 1997 om att ett möte hade hållits i Aleppo, Syrien, sponsrat av Kyrkornas Världsråd och Mellanösterns kyrkoråd, som hade arbetat fram ett förslag till ett gemensamt firande av påsken för alla s.k. ”kristna” kyrkor att gälla fr.o.m. år 2002. Detta förslag har nu sänts ut till alla samfund i Kyrkornas Världsråd för respons och ett svar har nu kommit. Den nordamerikanska katolsk-ortodoxa teologiska gruppen träffades för en konsultation i Washington under oktober månad och har nu antagit ett dokument där man anser att Aleppo-förslaget är bra. Om fler ortodoxa kyrkor skulle svara på samma sätt så innebär detta att vi därmed är på väg att cementera och fördjupa den schism som idag existerar mellan

gammalkalendariker och nykalendariker. Idag firar alla ortodoxa kyrkor utom den Finsk-ortodoxa och den Estnisk-ortodoxa påsken enligt Niceamötets Paschalion. Om Aleppo mötets förslag skulle antas innebär det att majoriteten ortodoxa jurisdiktioner inte längre firar påsken på samma tid som vi.

50 års jubileum vid Heliga Treenighetens seminarium

Vår systerkyrka, den Ryska Utlandskyrkans, teologiska seminarium vid Heliga Treenighetens kloster i Jordanville, New York (USA) har firat sitt 50 års jubileum. 11 biskopar kom samman till denna stora högtid. Från vår synod deltog vårt amerikanska patriarkat med Ärkebiskop Chrysostomos av Etna och Biskop Auxentios av Photiki. Från vår systerkyrka i Bulgarien deltog Biskop Photii, som hade översatt och komponerat gudstjänsttexterna till kyrkoslaviska för högtiden. För första gången firades nämligen gudstjänst på kyrkoslaviska till den Hl. Maxim Sandovich.

Katedralens interiör vid Heliga Treenighetens kloster, Jordanville

Thessalonikemötet och ekumeniken

I april 1998 samlades representanter för Ortodoxa kyrkor som deltar i den ekumeniska rörelsen i Thessaloniki, Grekland, för att diskutera sitt deltagande i den och rent konkret hur ett deltagande skall se ut vid Kyrkornas Världsråds 8:e Generalkonferens i Harare, Zimbabwe i december 1998.

Mötet hölls på inbjudan av Patriark Bartholomeos av Konstantinopel efter påtryckningar från Moskvapatriarkatet och den Serbisk-ortodoxa kyrkan samt i ljuset av det faktum att den Georgisk-ortodoxa kyrkan begärt sitt utträde och att den Bulgarisk-ortodoxa kyrkan annonserat sitt utträde ur Kyrkornas Världsråd. Under mötet föreslog Moskvapatriarkatet att endast observatörer skulle sändas och inte någon delegation. Efter en lång diskussion enades man om en kompromiss, nämligen att varje lokal ortodox kyrka skulle sända delegater, men att dessa inte skulle delta i mötets arbete utan endast vittna om de ortodoxas bekymmer för Kyrkornas Världsråd och deras krav på en omorganisation. Mötet antog en kommuniké angående detta där vi också läser:

”Deltagarna förkastade enhälligt de grupper av schismatiker, liksom vissa ytterlighetsgrupper inom de lokala ortodoxa kyrkorna, som använder ekumenik för att kritisera kyrkans ledarskap och undergräva dess auktoritet och härigenom försöker skapa söndring och schism inom kyrkan. De använder även oriktigt material och missvisande information för att underbygga sin orättmätiga kritik.

Delegaterna betonade även att ortodoxa kyrkans deltagande i den ekumeniska rörelsen alltid har grundat sig på ortodox tradition, på besluten från de lokala ortodoxa kyrkornas heliga Synoder och på pan-ortodoxa möten som Tredje förkconciliära konferensen 1986 och mötet med de lokala ortodoxa kyrkornas överhuvuden 1992.

Deltagarna är eniga i sin uppfattning om nödvändigheten av att fortsätta sitt deltagande i olika former av inter-ortodox verksamhet.

Samtidigt sker dock en viss utveckling hos några protestantiska medlemmar av Rådet som återspeglas i Kyrkornas Världsråds debatter och som uppfattas som oacceptabla av de ortodoxa. Vid många av Kyrkornas Världsråds möten var de ortodoxa tvungna att delta i diskussioner om frågor som helt och hållet är främmande för deras tradition. Vid den 7:e Generalkonferensen i Canberra 1991 och under Centralkommiténs möten efter 1992 har de ortodoxa deltagarna intagit en kraftfull hållning mot interkommunion med icke-ortodoxa, mot inklusivt språk, vigning av kvinnor, sexuella minoriteters rättigheter och vissa tendenser i samband med religiös synkretism. Deras uttalanden i dessa frågor uppfattades alltid som minoritetsuttalanden och kunde som sådana inte påverka Kyrkornas Världsråds handlande och ethos.”

I den avslutande delen av kommunikén så anmodas alla ortodoxa kyrkor att sända delegater till den 8:e Generalkonferensen ”med uppgift att uttrycka sina farhågor enligt följande”:

”b) Ortodoxa delegater skall inte delta i ekumeniska högtidligheter, gemensamma böner, gudstjänster och andra religiösa ceremonier under Generalkonferensen,

c) Ortodoxa delegater skall inte delta i omröstningar utom i vissa fall som angår de ortodoxa och med fullständig enighet. Om det blir nödvändigt kommer de att vid plenarförsamlingar och gruppdiskussioner presentera den ortodoxa uppfattningen och inställningen.

d) Dessa mandat kommer att vara i kraft till dess att en genomgripande omgestaltning av Kyrkornas Världsråd har genomförts, som möjliggör ett fullgott ortodoxt deltagande.

Deltagarna föreslår även med eftertryck att en blandad teologisk kommission skapas med ortodoxa medlemmar som utses av sina respektive kyrkor och med Kyrkornas Världsråds kandidater. Den blandade kommissionen skall inleda sitt arbete efter Harare-mötet med att diskutera acceptabla former för ortodoxt deltagande i den ekumeniska rörelsen och en radikal omgestaltning av Kyrkornas Världsråd.”

Man behöver inte vara någon expert på kyrkopolitik för att inse att kommunikén bär djupa spår av inkonsekvens. Det är tydligt att slutet av kommunikén, som anmodar de Ortodoxa kyrkorna att sända delegater till Harare utan att delta i gemensamma böner, gudstjänster och andra religiösa ceremonier eller delta i omröstningar, vilket är precis vad man gjort tidigare och den Ortodoxa kyrkans kanones förbjuder, inte följer huvuddelen av kommunikén, där deltagarna enhälligt förkastar grupper av ”schismatiker” som kritiserar kyrkans ledarskap för ekumenism. Kommunikén påstår att dessa ”schismatiker” använder ”oriktigt material och missvisande information för att underbygga sin orättmätiga kritik”. I en tidningsintervju delger en av deltagarna vid konferensen, Fader John Romanides, att man med ”schismatiker” menar vår synod av biskopar, som han karakteriserar som en augustinsk kult (”augustinska femtekolonnare”), vad nu det kan innebära i detta sammanhang? Slutligen kommenterar kommunikén det påstådda syftet med ”schismatikernas” kritik. Enligt kommunikén så skulle den vara fabricerad i ett försök att skapa ”söndring och schism inom kyrkan”, när det i själva verket är precis motsatsen. Det är de påstådda ”extremisterna” eller ”schismatikerna” som försöker beskydda den ortodoxa trons renhet, medan söndring och schism har skapats av dem som gett sig in i ekumeniken.

Hur kan man påstå att ”den Ortodoxa kyrkans deltagande i den ekumeniska rörelsen alltid har grundat sig på ortodox tradition” annat än genom att förse de troende med ”oriktigt material och missvisande information”? Inte bara förbjuder ortodox tradition, utan också kyrkans Heliga kanones,

det mesta vad de ortodoxa deltagarna i den ekumeniska rörelsen har gett sitt tillstånd till och deltagit i, något som bevisligen kan bekräftas i både officiella dokument och videospelningar.

Påståendet att ”utvecklingen hos några protestantiska medlemmar av Rådet...uppfattas som oacceptabla för de ortodoxa” är ju minst sagt naivt. Det är tydligen tänkt att man skall få intrycket av att denna utveckling helt nyligen tagit de ortodoxa deltagarna ”på sängen”, när det i själva verket är så att man mycket väl från början har vetat att man diskuterar med samfund som lämnat den Ortodoxa kyrkan för snart tusen år sedan p.g.a. trosfrågor. Lika dumt är påståendet att” de ortodoxa varit tvungna att delta i diskussioner om frågor som var helt och hållet främmande för deras tradition” och att man p.g.a. sin minoritet inte kunnat påverka Kyrkornas Världsråds handlande och ethos. ”Tvungna”? Av vem, vilka eller av vad? Tvungna p.g.a. av tortyr? Tvungna p.g.a. hot? Av rädsla för att bli kastade i den brinnande ugnen? Vår heliga tradition förser oss med ett oräkneligt antal exempel på hur ortodoxa reagerat när de konfronterats med sådant som varit ”främmande för deras tradition”. Sådana personer kallas för martyrer.

Som ett exempel på hur de ortodoxa som deltar i den ekumeniska rörelsen borde agera, även då de är i minoritet, kan deltagarna vid denna konferens i Thessaloniki ta ett av stadens helgon som exempel. Den Helige Gregorios Palamas, vilkens relikier vi kan venerera där, kämpade orädd i 23 år mot Barlaams och Akindynos heresier. Han tvekade inte ens då han ifrågasatte patriarken av Konstantinopels auktoriet, Johannes XIV Kakelas. För detta fick han i fyra år sitta i en mörk fängelsehåla. Redan under sitt liv förhärligades han med storslagna under och påverkade tveklöst genom sitt handlande sin samtids ethos, trots sin minoritet.

Sammanfattningsvis kan man säga att Thessaloniki mötet innebär ett ”steg bakåt” när det gäller de ortodoxa ekumenerna. En annan sak är också klar, detta ”steg bakåt” är inte motiverat av ett förkastande av tidigare begångna fel, utan något som blev framtvingat p.g.a. rädsla av att förlora auktoritet och troende och att hamna i en situation som den Georgisk-ortodoxa kyrkans katolikos hamnade i, då en stor mängd kloster hotade med att bryta kommunion med honom om inte den georgiska kyrkan omedelbart utträdde ur Kyrkornas Världsråd. Så slutligen när de sedan talar om ”en genomgripande omgestaltning av Kyrkornas Världsråd” och att detta skulle möjliggöra ”ett fullgott ortodoxt deltagande”, så undrar vi varför en sådan inte skulle vägledas utan Kyrkans Heliga kanones och tradition istället för ”en blandad teologisk kommission”? Är det så att de inte annat än skenbart tagit ett ”steg tillbaka”?

Ny helgonförklaring till sommaren 1999

Den 14/27 juni 1999 kommer vår systerkyrka den Sanna Rumänsk-ortodoxa kyrkan att glorifiera den avlidne Metropolitanen Glicherie, en stor undergörare, asket och nutida Bekännare av den ortodoxa tron. Vi har tidigare i nummer 4/97 rapporterat om uppgrävandet av hans relikvies vid Kristi Förklarings kloster, Slatiora. Vi är övertygade om att tiotusentals pilgrimer från jordens fyra hörn kommer att närvara. Vi hoppas även på svensk representation. För att ära honom vill vi visa några bilder från hans välsignade liv:

*Den Välsignade Metropolitanen Glicherie
vid Kristi Förklarings kloster, Slatiora*

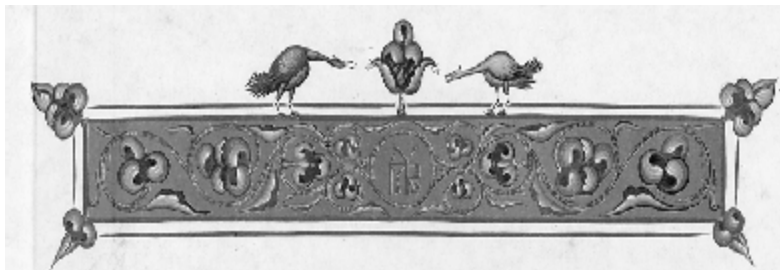
Metropolit Glicherie (t.v.) med Biskop Silvester (t.h.)

*Den välsignade Metropolit Glicherie i kistan
vid begravningen den 19 juni/2 juli 1985
(bilderna ovan är hämtade ur vårt privata arkiv,
de är dock synligt märkta av ålder)*

Metropolit Philarets kista öppnad

Den Ryska Utlandskyrkans tredje förste hierark, Metropolit Philarets (1964-85), kista öppnades i slutet av år 1998 av Ärkebiskop Laurus i närvaro av några munkar. Anledningen till öppnandet var att kistan skulle flyttas till en annan del av det Heliga Treenighetsklostret, Jordanville (New York USA). Vid öppnandet befanns hans kvarlevor helt intakta utan något som helst spår av förruttelse. ”Stor är Herren, vår Gud, i sina heliga!”

KYRKLIGT KALENDARIUM 1999

Ett gott råd är att ta Din almanacka och pricka in dessa dagar. Observera att flera högtider infaller på "svarta" dagar i svensk almanacka. Detta innebär att man måste planera in ledighet för att kunna närvara vid Gudomlig Liturgi.

Kristi omskärelse	1/14 jan (torsdag)
Theofania	6/19 jan (torsdag)
Herrens möte	2/15 febr (måndag)
Stora fastans begynnelse	9/22 febr
Gudaföderskans bebådelse	25 mars/7 april (onsdag)
Stora Torsdagen	26 mars/8 april
Stora Fredagen	27 mars/9 april
Påskdagen	29 mars/11 april
Kristi himmelfärd	7/20 maj (torsdag)
Pingstdagen	17/30 maj
Apostlafastans begynnelse	25 maj/7 juni
Apostlarna Petrus och Paulus	29 juni/12 juli (måndag)
Begynnelsen av fastan till	
Gudaföderskans avsomnande	1/14 aug
Kristi förklaring	6/19 aug (torsdag)
Gudaföderskans avsomnande	15/28 aug
Kyrkligt nyår	1/14 sept
Gudaföderskans födelse	8/21 sept (torsdag)
Heliga Kyprianos och Justina	2/15 okt (fredag)
Julfastans begynnelse	15/28 nov
Gudaföderskans intåg	21 nov/4 dec
Kristi födelse	25 dec/7 jan (fredag)

HELIGA KONSTANTIN OCH HELENA ORTODOXA FÖRSÄMLING

Fjärdholmsgränd 48 Vårberg (Stockholm)

2 minuter från tunnelbanestationen

Lördagar vesper 16.00 - söndagar Gudomlig liturgi kl. 10.00

Kyrkoherde: Fader Johannes Deurloo 08-7108432 eller 08-978958

Hjälppräster: Fader Nectarios Agiokyprianites 08-7613196

Fader Anders Åkerström 018-127726 (Uppsala)

Köp den 55 minuter långa officiella videofilmen från kyrkans konsekration den Helige Elias dag 1998. Sätt in 200:- på Pg 4899453-7 och märk talongen "Videofilm - konsekrationen" så skickar vi den hem till Dig. Inkomsterna från försäljningen går oavkortat till finansieringen av kyrkans larm.

HELIGA PHILOTHEI ORTODOXA KLOSTER

Heliga Philothei ortodoxa kloster är ett s.k. *metochion* till de Heliga Änglarnas kloster, Afidni Attikis (Grekland) och ligger i Villberga utanför Grillby, Enköping.

Den Gudomliga Liturgin firas varannan söndag och på alla stora högtider 08.30.

Infaller en högtid på en svart dag i svensk almanacka, måndag till fredag firas Agrypnia (oftast morgongudstjänsten och den Gudomliga liturgin) kl. 21.00

För mer info tala med ansvarig präst: Fader Anders Åkerström 018-127726